

Ջարհուրելի եւ օազմապնեռ անաւոր:
 Ջերդ ցուլերու երամակին մէջ առիծ՝
 Մերք կը գտնուէ մէկուն շաւակն, ու այնպէս
 Ժանիներով Բամակն անոր կը փորէ,
 Այս կողմ մերք կ'աւամարդէ մերք այն զիտն,
 Սյապէս պարսիկ զունդերու մէջ կը մտնէր
 Յատկոյն նկլէն կուրմերու, բացն աշխարհից:
 Ջի, ձիաւոր հոս յորսայս,
 Հոն քաւազլոր վրաններ, կառներ՝ խոչընդոս
 Պարտեալներու փախուստին,
 Ուր առաջնոց հետ Բոլրես'սն
 Ինք կը սուրհար գիտախորիւ եւ քոզոյն.
 Եւ հոս նկլեն զիւցազներ
 Ներկուած քրմուած այն բարբարոս արիւնով,
 Պատեալա Պարսից օազմապնեռն անքապառ,
 Բիշ Իշ Նրկուն իրենց հասոյր վերերէն՝
 Մին միւսին վրայ կ'իյնայ: Կեցէ՛ք, ո՛հ, կեցէ՛ք,
 Դո՛ւք երանեալ հողիներ.
 Յորչափ տէրն աշխարհի մէջ խօսն ու զիր:
 « Աստղէ՛ր նախ զանալիժին պիտի ծոյ՝
 Խորուած իրենց կայէն ու խոր անդունդին
 Ալիբուն մէջ շառաչելով շիջանին,
 Եւ յետոյ ձեր յիշատակն
 Ու սերն անցնի կամ ճուղի:
 Է սուրբ տեղան մը ձեր դամբանն, ուր պիտի
 Քան ու ցուցնեն մայրերն իրենց զաւակաց
 Ջրմաղաղիկ հետէր ձեր արիւնին:
 Անա զեօին խոնարհած եմ. ո՛վ օրհնեալ,
 Կը համբարեմ եւ այս քառն, այս բուններն,
 Որք պիտի ըլլան յաւերժապետ զովի
 Եւ անուանի մէկ քեռէն միայն միւսն:
 « Խղիւ՛ եւ ալ ձեզի հետ հոս քաղուէի,
 Եւ արիւնովս բորբուէր սիրուն այս երկիրն.
 Բայց էթէ է՛ նախապաղիր տարբեր,
 Ու չի հանիր որ մահամուծ իմ բիրտս
 Յունտաւանի համար փակեմ մարտի մէջ
 Ինկած զլորած դիտապաս,
 Դո՛նէ համբան ամօրեան ձեր երգչին բո՛ղ,
 Երբ ուղկն տառաւանդէրն,
 Յիշատակն մէջ յետոց՝
 Տեւէ այնչափ՝ որչափ որ ձերդ տեւէ:

ԼԵՈՐԱՐՏԻ

Թարգմ. Լ. ՄԱՐԿԵ ԴԱՅԻԿԵԱՆ

ՔԵԶԻ ԲԱՆԵՐ ՊԻՏԻ ԸՍԵՄ

Քեզի բաներ պիտի բսնմ, ո՛վ քրուառ,
 Խոնկանիկ մէջ Իրանաբոր,
 Եւ երջանիկ պիտի ըլլառ:
 Պիտի բսնմ եւզի խօսներ անմանօր՝
 Բերուած հիւղէն, աստարներէն, ամպերէն,
 Եւ ցարդ վա՛րդ պիտի ըլլառ:
 Նաւաստիի զրուար երգով մ'այն ասեմ
 Պիտի պարգեւ առաքաններն ակաւիդ
 Քրկրքալուէ ճովակներու վրայէն
 Դեղ ի արկէն անկարկի երաղին:
 Դիտեմ, զիւրեանց եւ լորժախէս...
 Տառասկիւի մէջ Դարձիր
 Զամբիկիդ հետ կը վարգեւ
 Տրտուր զաճիկն պիտի արիւնիկ եւ սերիդ:
 Ուխտաւորն եւ ձեռնաւանդ
 Մարմարին մօտ ձեր սուրբին:
 Դիտեմ՝ Մարդն եւ քափառկոս
 Տիկերի առաջին վրայ՝ անսրաղ.
 Քեզի բաներ պիտի բսնմ, ո՛վ քրուառ,
 Թող ան աղօթիկ ըլլալ,
 Եւ զայն կրկնէ՛ մարգարէի արցունքով
 Դու Իրանազեւս Առաւածիդ՝
 « Խիցիւ ե՛րբ, Տէ՛ր, մի՛նչեւ ե՛րբ
 Անճարներուդ, շանքերուդ սակ զրկիկար
 Պիտի հալեն քրուառն ու ձերն անաւել:
 « Վա՛րն երջանիկն. ո՛վ քրուառ,
 Ծիծաղելով ոսկորներդ յաւ կը բախէ
 Եւ կը խրմէ Իրանիկի շիրք աղի:
 Մի՛ նայիր վերն ալ աստղին,
 Ըսպիկն է ան անմոռութեան հին ցաւին,
 Եւ ամպին ծոցն արծաթեղիւր ըտանին
 Դարեւու վերն է պայծառ:
 Եկո՛ւր, հայկերդ քեռիկն քայտ պիտի
 Վեւ քեռիկն պետ արծիւին:
 Թըմբիներուն սակ, է՛կ, հանգչինք իաղաղիկ
 Ուր պիտի քափի պատմութեան իմ քարի
 Խորհեալ ծաղիկը անոց:
 Եւ պիտի զայն հոտեմ
 Մեր կնկիկին հողիւդ՝
 Անապատի քաղաքին հետ հոտեմ
 Առանալի մաղախիդ:
 Մեր նրալուէ շուրթերն յաւեւ պիտի ընկն
 Ծորած ծաւալ ալեակէն
 Թրխալալայի աղբիւրին:
 Շուրթերն սակ զովաղին՝
 Պատմէ՛ ինձի, ո՛վ քրուառ,
 Հին հեկաթներդ կեանիդ:
 Եւ շունիկ սակ մըլախոս՝
 « Ճանապարհին վրայ խրուած ծաղիկիդ՝

Եւրոքիւնդ ինձ բող բըւի
 Զիւնասպիսակ կասարին պէս լեւներուն :
 Եւ հոն յիշե՛, ո՛վ բրուաւ ,
 Պարմենիան առէլին մէջ խայտաղին՝
 Սըրսկապանի սրբաքնուէ հեռանման
 Եւ հաղորդիւնը ամբաւ
 Գեղեցկամէջ բուրազըւար կոյսերուն :
 Նամասկէին առցելէն
 Օր մը այսպէս կ'անցնէին
 Վարդակարմիր աղջիկներն
 Երջանկաւէ Սիւսմին :
 Յիշե՛ նոյնպէս, ո՛վ փրկութեան ողբակէզ,
 Պոչիւնն անմեղ՝ բաղիւններու երկնցին
 Գիւղակներու երջանկութիւնն աղեսող.
 Զի կը զրցուի բօնքնէցին մէջ հեռուն
 Նոր խաչավայրը դըմնէ
 Բազմաշարչար Յիսուսներու արիւնին :

Առաւօտեան հովերուն
 Սուր հեղեղիւնը անա՛
 Սարէն հեղի կը լեւէ
 Գրէիցը դո՛ւժ Զարթօնին :
 Պիս՝ արբընաս , պիս՝ հնձեա ,
 Եւ ճառապայքն Լեղիին
 Ճակիտը վերայ պիս՝ սառ ,
 Մի՛նչլւ այրեա , ո՛վ բրուաւ ,
 Մոխիրներուն մէջ դըլիւմ ,
 Զարաւով կայծը սրբիլ :
 Պիսի գոչեա ամենորէն բախելով
 Աննաւա զի՛ր կուրծիդ .
 « Բաւ է ա՛յ , Տէր , բող մեռնիմ : »
 Մենք այն ասէն ցօղին մէջէն պիս՝ երբան
 Ուր որ չը կան մարդեր , սէրեւ , ծրպիւններ ,
 Դէպի Աստուածը հողին
 Մրցաղալար , անբարբառ :
 Հոն պիս՝ հանգչիս սրբակաթ՝
 Մայրական զիրկ մը իբրէւ ,
 Թւեա՛մ աչիդ երկնցին :
 Շիրմաբաշիդ վրան էս
 Քէզի բանը պիս՝ բոսմ
 Եւ պիսի գրեմ Աւետարանը կեանքիդ՝
 Տող մը միայն , տող մ'անցից՝
 « Այս է ճամբան , ո՛վ բրուաւ : »

Ա.Ա.ՐԱՆ. Ս. ՅԱՏՈՒՐԵԱՆ

ՎՃՆՏԻԿ

ՏԻԿԻՆ ՀՐԱԶԵԱՅ

ԻՄ ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՍ

Բանաստեղծ Յովհաննէս Խումանեանին,

Ազնիւ բարեկամ ,

Դուք խնդրեցիք եւ ստիպեցիք որ գրեմ իմ
 յիշողութիւններս : Առաջին պահուց , ինձ հա-
 մար՝ շատ դուռար եղաւ ձեր խնդիրքը կասարելու .
 Դրիչս անգոր կը զգայի առաջայտելու իմ զգա-
 ցումներս . կենդանի գոյներով պատկերացնելու
 իմ անցեալի յիշատակներս : Մուսան ինձ չէ
 շնորհներ իր հնարի քելերէն եւ ոչ իսկ ամենա-
 փոքր մասնիկ մը . հնարը հուրիւր եւ ուրիշեն-
 րուն եւ ինձ բողեր է լոկ արձագանգի պատճառը .
 Ինչ փոքր : Զեր սիրալիւ խրատուսանէն մղը-